

PROJECTPLAN

OPERA OP DE PARADE 2026

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Doorkijk en borging richting de toekomst.....	1
Samenwerkingspartners.....	1
1. Opera Sing Along 2.0.....	2
2. Maatschappelijke impact.....	2
Maatschappelijke context.....	2
Beoogde impact en aanpak.....	3
Bereik en betrokkenheid.....	3
3. Organisatie, samenstelling stuurgroep en werkgroepen.....	3
Philzuid.....	4
Opera Zuid.....	4
Theater aan de Parade.....	4
4. Aansluiting bij de criteria van het financieringsreglement.....	4
Maatschappelijke impact.....	4
Culturele interventie en kwaliteit.....	7
Cultureel ondernemerschap en duurzaamheid.....	7
Bijlage 1 Organisatiestructuur.....	1

“Muziek is machtig, is gelijk een geur, wat voor mij passeert, of je het wilt of niet, de geur gaat naar buiten komen en je hebt het geroken. Muziek is zo, dat dringt in alles, en dat vind ik zeer tof.”

Inleiding

Opera op de Parade (OodP) is het gratis midzomer openlucht operafestival, dat wij, Philzuid samen met Opera Zuid en Theater aan de Parade, ieder jaar in 's-Hertogenbosch neerzetten. We maken ons dit jaar op voor het 20-jarig jubileum en kijken er nu al naar uit om toe te werken naar een prachtig, krachtig 5e lustrum in 2031.

Het festival heeft door de jaren heen verschillende vormen en programma's gehad. Idealiter bestaat het uit twee dagen: een opera dag en een participatie dag, de zgn. Opera Sing Along. Deze invulling zorgt voor twee inhoudelijk samenhangende, maar publiekelijk verschillende programmaliijnen. Het festival verenigt zo artistieke kwaliteit, publieke toegankelijkheid met maatschappelijke impact. Het is helaas niet altijd mogelijk om de participatie dag te realiseren. In 2025 bestond Opera op de Parade noodgedwongen alleen uit de opera dag. Daardoor boet het festival direct in aan maatschappelijke impact. Ter ere van het 20-jarig jubileum willen we de Opera Sing Along dan ook graag nieuw leven inblazen.

Een tweede doel is om voor het gehele festival een groter en meer divers publiek op de Parade te verwelkomen. Een betere naamsbekendheid in de Brainport-regio, Midden Brabant en liefst ook landelijk moet hier verandering in brengen. Een gerichte publiekscampagne betaalt zich uit in meer bezoekers. Dat vraagt om een goed doordacht plan en een krachtige impuls.

Doorkijk en borging richting de toekomst

In Opera op de Parade bundelen Opera Zuid en Philzuid hun artistieke kracht en verbinden deze aan de excellente gastvrijheid en productionele capaciteit van het Bossche Theater aan de Parade. Deze partners hebben samen al veel succesvolle producties gerealiseerd. Opera op de Parade wordt gedragen door hun gedeelde missie om artistieke excellentie te verbinden aan duurzame maatschappelijke impact en structureel brede toegankelijkheid. Het resultaat is een zo laagdrempelig mogelijk operafestival, dat kenners én nieuwe bezoekers raakt in hart, hoofd en ziel.

De opera dag is voor de organiserende partijen een vaste waarde. De voorjaarsproductie van Philzuid en Opera Zuid staat lang van tevoren bij iedereen in de agenda. Voor de voorstelling gebruiken we onze exploitatiebudgetten, aangevuld met geld vanuit sponsoring en andere donaties. De aanvraag betreft de terugkeer en innovatie van de Opera Sing Along en de publieksontwikkeling. De opera dag lichten we wel beknopt toe, omdat dit een onlosmakelijk element van het festival is. Gemeente 's-Hertogenbosch heeft voor 2025-2028 een meerjarige subsidie toegekend ad € 86.000 per jaar.

Samenwerkingspartners

- ❖ Brabant Koor - zakelijk leider, dirigent en repetitor, projectleiding 'korenveld'
- ❖ International Vocal Competition (IVC)¹ - 'levert' de solisten voor de Opera Sing Along
- ❖ Gemeente 's-Hertogenbosch - subsidiënt, faciliterend, evenementenvergunning, etc.

¹ Zie voor meer informatie: <https://www.brabantkoor.nl/> en <https://www.ivc.nu>

1. Opera Sing Along 2.0

Op 16 juni 2026 staat 's avonds de Opera Sing Along op het programma. Het is een uitnodiging aan iedereen op de Parade om bekende fragmenten uit het operarepertoire mee te zingen, begeleid door Philzuid, solisten van de International Vocal Competition (IVC) en Brabant Koor. De Opera Sing Along is ontworpen als een collectieve culturele ervaring, waarbij samen musiceren leidt tot plezier, ontmoeting, gelijkwaardigheid en verbinding. Het repertoire wordt samengesteld door de intendant van Opera Zuid en het hoofd programmering van Philzuid, in overleg met IVC en Brabant Koor. Het bestaat uit een mix van werk voor orkest, solist en koor en muziekstukken voor orkest en solist.

Vanaf 2026 willen we samen met Brabant Koor de connectie maken met Brabantse amateurkoren en individuele geoefende amateurzangers. We bieden een kort operaproject aan, dat bestaat uit een workshop, deelname aan de generale repetitie met professionals en inzet bij de uitvoering van de Opera Sing Along.

2. Maatschappelijke impact

Met de Opera Sing Along brengen we mensen samen op het mooiste plein van Brabant om hen samen muziek te laten maken. Samen musiceren stimuleert ontmoeting, gelijkwaardigheid en samenwerking. Een opera zing je immers nooit alleen.

Opera kan op zielsniveau raken, maar vraag je aan mensen of ze van opera houden, dan zal niet iedereen direct enthousiast reageren. En toch, als je bij de Opera Sing Along bent, blijkt iedereen feilloos mee te kunnen zingen met het slavenkoor uit 'Nabucco'! Het is repertoire dat niet iedereen kent, maar wel herkent.

Maatschappelijke context

In een samenleving die steeds diverser wordt, lijkt het soms alsof we in een conflictmodel leven, waarin mensen alleen nog maar tegenover elkaar staan. Een samenleving waarin het (te) makkelijk is om je burens niet te hoeven kennen en waar je van achter je toetsenbord je mening kunt geven over alles en iedereen. In zo'n wereld groeit de behoefte aan gedeelde ervaringen die mensen met verschillende achtergronden samenbrengen. Kunst en cultuur kunnen hierin een belangrijke rol spelen, juist wanneer zij niet exclusief worden aangeboden, maar onderdeel zijn van het publieke domein. Onderzoek laat keer op keer zien dat gedeelde culturele ervaringen kunnen bijdragen aan sociale cohesie, onderling begrip en verbondenheid². In vrijwel alle culturen is muziek een effectief middel voor het vormen en versterken van sociale verhoudingen. Zingen slaagt alleen als je bereid bent om naast anderen te staan, naar hen te luisteren en jouw geluid op hen af te stemmen. Zelf muziek maken zorgt bovendien voor ontspanning, stimuleert creativiteit en persoonlijke expressie en draagt bij aan positieve gezondheid. Voor inwoners van de Brainportregio en Midden-Brabant en voor ieder ander die naar de Parade komt.

² Broos, Pelle, Muziek als wondermiddel voor sociale cohesie? Methodieken uit de sociaal artistieke sector, Vrije Universiteit Brussel, 2021

Beoogde impact en aanpak

Het festival draagt bij aan maatschappelijke doelen door:

- ❖ actieve participatie te faciliteren via de Opera Sing Along 2.0
- ❖ financiële, culturele en fysieke drempels voor het bijwonen en/of meedoen weg te nemen
- ❖ ontmoeting te stimuleren tussen verschillende publieksgroepen
- ❖ professionele cultuur letterlijk naar de publieke ruimte te brengen

Bereik en betrokkenheid

In 2026 verwachten we circa 6.000 bezoekers voor de Opera Sing Along en 8.000 voor de opera dag. Het huidige publiek bestaat voornamelijk uit inwoners van 's-Hertogenbosch, de Brainportregio en Midden-Brabant. Via de samenwerking met Brabant Koor stimuleren we amateurmusici vanuit de Brainportregio en Midden-Brabant om het festival, of in ieder geval de Sing Along te bezoeken, maar we willen ook andere potentiële bezoekers bereiken.

Voor beide festivaldagen geldt dat we vanaf editie 2026 willen werken aan het vergroten van de naamsbekendheid, om een groter en meer divers publieksbereik te krijgen. We werken met het Culturele Doelgroepenmodel, dat inzicht geeft in motivatie, mediagedrag en cultuurhouding van verschillende publieksgroepen. Door het open karakter van het festival op allebei de dagen is publieks-onderzoek niet eenvoudig. Voor een gedegen aanpak voor het verzamelen en analyseren van publieksdata is externe expertise nodig, bijvoorbeeld van [Sara Oomen](#).

Onze publieksstrategie richt zich op drie concrete doelstellingen:

1. *Groei van het totale publieksbereik (opera en participatie dag)*
Van circa 12.000 bezoekers in 2025 naar minstens 20.000 bezoekers in 2028.
2. *Aantrekken van een jonger en meer divers publiek*
Ons kernpubliek van Klassieke cultuurliefhebbers is tussen 55 en 80 jaar. Zij blijven uiteraard welkom. Groei en verjonging zoeken we in andere doelgroepen. De eerste focus ligt bij 40–50 jaar, gevolgd door een gerichte strategie om vanaf 2027 ook jongeren en jonge makers aan het festival te binden.
3. *vergroting van het landelijke bereik*
In 2028 komt minimaal 25% van het totaal aantal bezoekers (5.000) van buiten de regio 's-Hertogenbosch (was 5% in 2025). Voor de landelijke PR en communicatie werken we samen met een extern bureau.

De kosten voor publieksontwikkeling staan in de begroting onder 'Publieksontwikkeling festival'

3. Organisatie, samenstelling stuurgroep en werkgroepen

De samenwerking tussen de drie partners zorgt al jaren voor een mooi evenement. Inmiddels loopt de samenwerking als een geoliede machine, waarin iedere partner zijn kennis, kunde en creativiteit inbrengt. Het maken van operaproducties, de begeleiding daarvan en het realiseren van evenementen, het is corebusiness. Waar nodig werken we met externe specialisten, bijvoorbeeld voor het opbouwen van het podium en bij het opstellen van het veiligheidsplan.

Voor Opera op de Parade is Philzuid de penvoerder. Opera Zuid heeft een artistieke, coördinerende rol en de projectleiding ligt bij Theater aan de Parade. In de stuurgroep en de werkgroepen zijn telkens alle partners vertegenwoordigd. Fair Practice, Governance en Diversiteit & Inclusie zijn structureel geborgd binnen de afzonderlijke organisaties.

Zie bijlage 1 voor een schema van stuurgroep, projectleiding en werkgroepen, inclusief namen.

Philzuid

Als het symfonieorkest van Zuid-Nederland staat Philzuid voor artistieke excellentie, vakmanschap en innovatieve publiekprojecten. Philzuid is verantwoordelijk voor de muzikale uitvoering en zakelijke borging. Vanuit het orkest zijn verschillende medewerkers bij het project betrokken, waaronder Mette Laugs (directeur-bestuurder), Reinilde Leyers (hoofd Artistieke zaken en Programmering) en Roy Richter (hoofd bedrijfsvoering). Mette Laugs maakt deel uit van de stuurgroep.

Mette Laugs: [linkedin.com/in/mette-laugs-92124b89](https://www.linkedin.com/in/mette-laugs-92124b89)

Reinilde Leyers: [linkedin.com/in/reinilde-leyers-b12b4891](https://www.linkedin.com/in/reinilde-leyers-b12b4891)

Roy Richter: [linkedin.com/in/roy-richter-80289b13](https://www.linkedin.com/in/roy-richter-80289b13)

Opera Zuid

Opera Zuid is een reizend operagezelschap met een sterke focus op kwaliteit en jong talent. Zangers zijn overwegend opgeleid aan de Nederlandse conservatoria. Opera Zuid is verantwoordelijk voor de operaproductie en artistieke coördinatie. Waut Koeken is de intendant van Opera Zuid en Jurjen Toepoel is de zakelijk leider. Beide maken deel uit van de stuurgroep. Opera Zuid speelt geen actieve rol tijdens de Opera Sing Along, maar is wel op beide dagen van festival betrokken als het gaat om artistiek inhoudelijke keuzes, zoals het repertoire en de solisten.

Waut Koeken: [linkedin.com/in/waut-koeken-329aba59](https://www.linkedin.com/in/waut-koeken-329aba59)

Jurjen Toepoel: [linkedin.com/in/jurjentoepoel](https://www.linkedin.com/in/jurjentoepoel)

Theater aan de Parade

Theater aan de Parade is verantwoordelijk voor de projectleiding, productie, locatie-inrichting, vergunningen en gastvrijheid. Het theater beschikt over ruime ervaring met grootschalige evenementen in de binnenstad. De projectleiding is in handen van Marie-José Meeuwisse-Holman

Rob Almering: [linkedin.com/in/almeringrob](https://www.linkedin.com/in/almeringrob)

Marie-José Meeuwisse: [linkedin.com/in/marie-josé-meeuwissen-holman-62b90a64](https://www.linkedin.com/in/marie-josé-meeuwissen-holman-62b90a64)

4. Aansluiting bij de criteria van het financieringsreglement

Maatschappelijke impact

Opera is een ultieme menselijke expressievorm, die individuele emoties kan verbinden met een gedeeld besef van gemeenschap, in een taal die wij allemaal delen: de taal van muziek. De maatschappelijke impact ontstaat voor ons vanuit het geheel van festival Opera op de Parade. Voor deze aanvraag ligt de focus echter vooral op de Opera Sing Along. Dit onderdeel sluit direct aan bij de maatschappelijke doel-

stellingen van de Financieringsregeling ASML x BrabantC. De Sing Along biedt letterlijk ruimte voor ontmoetingen tussen bezoekers, toevallige passanten, amateurs en professionals. Deelname is geen prestatie, maar een gedeelde culturele ervaring. Hier bestaat geen goed of fout, iedereen mag zijn stem laten horen. Dit draagt bij aan positieve energie, plezier en een gevoel van gemeenschap.

Vanaf 2026 wordt de participatieve pijler verder verduurzaamd door structurele samenwerking met Brabant Koor en IVC.

Het project heeft op de volgende manieren maatschappelijke impact:

a) De versterking van het culturele ecosysteem en de regionale uitstraling door een gevarieerd en kwalitatief hoogstaand cultuuraanbod

Opera op de Parade draagt bij aan een aantrekkelijk, kwalitatief hoogstaand cultureel klimaat. De regio kent een uitstekend en gevarieerd aanbod van klassieke muziek, maar professionele opera-producties zijn op de vingers van één hand te tellen. L'Étoile van Emmanuel Chabrier laat het publiek kennismaken met de bizarre en soms pijnlijk herkenbare wereld van zijn eerste grote opera.

De professionele uitvoering van deze Opéra Bouffe combineert humor, muzikale verfijning en maatschappelijke satire. Deze voorstelling is de voorjaarsproductie van Opera Zuid en Philzuid en vormt artistiek-inhoudelijk gezien de ruggengraat van het festival.

Hoe dragen we bij aan het vergroten van de regionale uitstraling en het culturele ecosysteem?

Door landelijke marketing, persbenadering en samenwerkingen groeit de zichtbaarheid van het festival, met positieve impact voor de hele Brainportregio en Midden-Brabant. Het festival draagt bij aan de positionering van 's-Hertogenbosch als dé cultuurstad van het Zuiden. Opera op de Parade versterkt het culturele ecosysteem en de bovenregionale uitstraling van de regio.

b) Het verminderen van barrières voor cultuur, om de toegang tot cultuur voor inwoners van de regio te verbeteren

Philzuid, Opera Zuid en Theater aan de Parade delen de ambitie om de betoverende en verbindende kracht van opera zo laagdrempelig mogelijk toegankelijk te maken. Onderzoek laat keer op keer zien dat er een verband is tussen sociale cohesie en kunst en cultuur. Daarom is het belangrijk om financiële, sociale en fysieke barrières zoveel mogelijk te slechten. De tagline van het festival is 'Opera voor iedereen' en dat maken we waar. Mensen ervaren het als *hun* opera. Een feest voor de stad en toegankelijk voor iedereen die wil genieten van prachtige muziek in een geweldige sfeer en ambiance.

Hoe nemen we drempels weg?

In alle facetten van het festival zorgen we ervoor dat het evenement aantrekkelijk is voor iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, sociaal economische status of muzikale ervaring. Opera op de Parade het enige operafestival in Nederland dat volledig gratis toegankelijk is. Daardoor bereiken we ook mensen die normaal gesproken niet of nauwelijks deelnemen aan klassieke cultuur. Het is tevens het enige operafestival waar duizenden bezoekers met hun tuinstoel en koelbox vol hapjes welkom zijn. Die informele festivalsfeer verlaagt praktische en mentale drempels. Fysieke

toegankelijkheid is gewaarborgd door de rolstoeltoegankelijke inrichting van de Parade en de aanwezigheid van gastheren en -vrouwen.

c) Een positieve bijdrage aan een meer inclusieve samenleving door het stimuleren van interactie tussen culturen en publieksgroepen

In een samenleving die zeer divers is en waar mensen snel in een hokje worden geplaatst, merken wij een toenemende behoefte aan ontmoeting en verbinding. Tijdens de Opera Sing Along vervagen en verdwijnen de verschillen tussen de diverse publieksgroepen. Interactie is vanzelfsprekend. Onder leiding van een dirigent die een groot publiek weet 'aan te steken' musiceren duizenden bezoekers, samen met professionals, ongeacht hun muzikale ervaring. Door deze dag ieder jaar op dezelfde manier te programmeren ontstaat 'vastigheid' en herkenbaarheid voor het publiek.

Met ingang van deze editie willen we een connectie maken met mensen die graag zingen. We hebben het gevoel dat zingen weer in de lift zit, vooral in lossere verbanden zoals projectkoren, Sing Alongs en Scratches³. Bovendien zijn er steeds meer koren vanuit andere muziektradities, zoals bijvoorbeeld bij Stichting Alwahda. Amateurzangers herkennen elkaar in hun passie voor vocale muziek. Door hen op basis van deze passie samen te brengen en samen te laten werken, ontstaat ontmoeting, interactie en begrip voor elkaar.

Samen met Brabant Koor bieden we amateurs een kort opera-project aan. Brabant Koor verzorgt de contacten met de koren, koorfederaties en individuele zangers. Dit projectkoor heeft de infrastructuur in huis om deelnemers eenvoudig te registreren en van informatie en oefenmateriaal te voorzien.

- ❖ Begin juni organiseren we twee opera-workshops voor 30-40 amateurzangers per workshop. Tijdens de workshop studeren de deelnemers het programma van de Sing Along in, onder leiding van dirigent Louis Buskens en begeleid op piano door Ben Martin Weijand. Bij de workshops zijn tevens zo'n 20 zangers van Brabant Koor aanwezig. Zij zijn al bekend met het repertoire en zorgen voor een basis waarin de stemmen van de amateurs makkelijk opgenomen worden. Deelnemers volgen één workshop en kunnen kiezen voor Rosmalen of Eindhoven.
- ❖ Direct voorafgaand aan de Opera Sing Along is er een besloten generale repetitie voor Philzuid, solisten en Brabant Koor. De deelnemers aan de workshops mogen aanwezig zijn bij deze repetitie en meedoen met de stukken die zij hebben geoefend.
- ❖ Tijdens de Sing Along verspreiden de amateurzangers zich in groepjes over de Parade en fungeren zo op hun beurt als steunpunten voor andere bezoekers.

In de begroting staan de kosten hiervoor onder de kostenpost 'Betrekken amateurzangers en -koren'.

Hoe draagt de Opera Sing Along bij aan inclusie?

Opera op de Parade benut de openbare ruimte als ontmoetingsplek en maakt van opera zingen een actieve collectieve ervaring. Samen zingen geeft positieve energie en plezier. Maar zo'n gedeelte

³ Bron: <https://www.waardevancultuur.nl/>

culturele ervaring zorgt ook voor verbinding. Het lukt immers het best als iedereen zijn stem mag laten horen. Hier is niemand 'beter' of 'slechter' en is iedereen welkom.

Culturele interventie en kwaliteit

De culturele kwaliteit is verankerd in de samenwerking tussen de twee BIS-instellingen en een toonaangevend stadstheater. Oorspronkelijkheid, vakmanschap en zeggingskracht komen samen in een artistiek hoogwaardig programma dat specifiek is ontworpen voor de publieke ruimte. De grootschalige Opera Sing Along en de uitvoering van *L'Étoile* zijn onderscheidende culturele interventies met bovenregionale en landelijke potentie. Het festival draagt op die manier bij aan de profilering van 's-Hertogenbosch en Brabant als regio met een sterk en toegankelijk cultureel aanbod.

Als BIS-gezelschappen worden wij regelmatig beoordeeld op artistieke kwaliteit

- **Oorspronkelijkheid** (de mate waarin de operaproductie nieuw, eigen en niet gekopieerd is) Opera Zuid staat bekend om de bijzondere, bijna magische toneelbeelden en de fantasierijke producties;
- **Zeggingskracht** (het vermogen om in een voorstelling emoties, ideeën of verhalen zo te brengen dat het publiek wordt geraakt of aan het denken wordt gezet) Opera L'Étoile houdt ons een lachspiegel voor, waarin de willekeur van macht, de zotheid van het lot en de vergankelijkheid van het bestaan op scherpzinnige wijze worden blootgelegd. L'Étoile wordt geregisseerd door [Matthew Eberhardt](#). [Nicolas Krüger](#) heeft de muzikale leiding en [Zahra Mansouri](#) tekent voor het ontwerp van kostuums en decor.
- **Ambachtelijkheid** (de technische vaardigheid en zorg die zichtbaar zijn tijdens de voorstelling) Zowel Opera Zuid als Philzuid worden landelijk gesubsidieerd. Het is onze eer te na om slecht of middelmatig werk af te leveren.

<p>OPERA *****</p> <p>Bravo! Wat een toverachtige voorstelling heeft Opera Zuid gemaakt door Puccini en Karmit Fadael te combineren</p>	<p>'Het uitstekende koor van Opera Zuid en het Philzuid Orkest geven het beste van zichzelf onder de bekwame leiding van Karel Deseure.'</p> <p>Recensie Opéra Magazine</p>
<p>'In Le Villi liet Karel Deseure het orkest met een onvervalste Pucciniklank spelen, heerlijk om naar te luisteren.'</p> <p>Recensie Basia con Fuoco</p>	<p>De Volkskrant tipt Le Villi & Silenzio als een van de beste nieuwe voorstellingen die nu in de theaters speelt!</p>

Cultureel ondernemerschap en duurzaamheid

Het 20 jarig jubileum van festival Opera op de Parade getuigt van solide cultureel ondernemerschap. De samenwerking is helder georganiseerd, met een duidelijke taakverdeling en een bewezen staat van dienst. De partners investeren substantieel vanuit eigen middelen – voor de participatie dag in uren, voor de opera dag in uren en cash. De volledige begroting bedraagt € 515.000,- exclusief BTW en

inclusief de gezamenlijke inbreng van de drie partners ad € 280.000,-. We dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het artistiek, zakelijk en maatschappelijk rendement. Het project kent een gezonde financieringsmix met bijdragen vanuit de overheid, bedrijfsleven, particuliere gevers en vermogensfondsen. Daarmee is het festival financieel en organisatorisch toekomstbestendig.

Voor de onderdelen in deze aanvraag, de Opera Sing Along en de publieksontwikkeling voor het volledige festival is € 111000,- nodig. Gemeente 's-Hertogenbosch heeft een meerjarige subsidie aan het tweedaagse festival toegekend. Hiervan zetten wij € 33.350 in voor de participatie dag (30%). Ook de Vrienden van Philzuid zijn bereid om de Sing Along te ondersteunen met € 12.500 (11%) Er is daarmee al € 45.000 toegezegd.

Wij willen iedereen geluksmomenten geven door ze de kracht van samen muziek maken te laten ervaren. De wisselwerking tussen professionele musici en actieve participatie van het publiek, zorgt ervoor dat de impact van Opera op de Parade als 2-daags festival maximaal is. Met de gevraagde bijdrage van € 45.000 aan ASMLx Brabant C kunnen wij de terugkeer van de Opera Sing Along realiseren en werken aan een toekomstbestendige publieksontwikkeling, maar bovenal velen de kracht van muziek laten beleven in een 'compleet' Operafestival in ons en uw werkgebied.

Bijlage 1 Organisatiestructuur

